

A NEMZETKÖZI TUDOMÁNYOS ÉS MŰSZAKI INFORMÁCIÓS KÖZPONT MŰKÖDÉSE

Duzs János

Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság

A tudományos és műszaki információ fejlesztésének krónikájában minden valószínűség szerint történelmi jelentőségű dátumnak fogják tekinteni 1969. február 27-ét, azt a napot, amikor 8 szocialista ország kormányának megbízottai aláírták az egyezményt a moszkvai Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ létrehozására. Az egyezményt aláíró tagországok meghatalmazott képviselőinek bizottsága múlt év augusztus végén tartott első ülése alkalmával hagyta jóvá a Központ működésére vonatkozó szabályzatokat, nevezte ki a Központ igazgatóját, tehát lényegében innen számíthatjuk a Központ létrejöttét, szervezeti kialakításának megkezdését.

A Központ létrehozásának célja az, hogy segítse az egyezményben résztvevő országok tudományos és műszaki fejlesztésének meggyorsítását és ezen keresztül társadalmi és gazdasági fejlődésük növekedésének ütemét. A Központ tevékenységének irányítását a Központ tagországainak meghatalmazott képviselőiből álló bizottság végzi, a Központ költségeit a tagországok finanszírozzák, munkatársai a tagországok információs szakembereinek sorából kerülnek ki. A Központ a közös célok elérése érdekében a tagországok nemzeti információs rendszereivel intenzív együttműködést hoz létre.

A Központnak - célkitűzése elérése érdekében - két alapvető feladatot kell megoldania.

Az első feladat a tagországok - elsősorban népgazdasági jelentőségű - tudományos és műszaki információs igényeinek kielégítése, amely megfelelő színvonalon és minőségben csak nemzetközi együttműködés révén történhet gyorsan és gazdaságosan.

A második feladat a tagországok tudományos és műszaki információs rendszereire épülő nemzetközi tudományos és műszaki információs rendszer kiépítése és rendszeres továbbfejlesztése, a korszerű információs technikák és módszerek alapján.

A Központ 1970-ben lényegében a szervezet és működés kiépítése mellett alapvetően az említett feladatok megoldását előkészítő munkát végez.

Az első feladat teljesítéséhez ki kell alakítani a szolgáltatások technikájára, módszertanára és tematikájára vonatkozó koncepciót, megfelelő áttekintést kell nyerni a nemzeti rendszerekben meglévő anyagokról. A szolgáltatások terén a leglényegesebb igény a tudományos és műszaki fejlődésről, ezen belül is a tudományos és műszaki kutatásokról történő információs igény kielégítése.

A második feladat teljesítése megkívánja a nemzetközi tudományos és műszaki információs rendszer általános követelményeinek kidolgozását, a tagországok nemzeti információs rendszerei helyzetének áttekintését, a nemzeti rendszerek fejlesztési igényeinek ismeretét, a tudományos és műszaki információ világfejlődésének prognosztizálását, megfelelő közös technikák és módszerek kialakítását, a nemzetközi rendszer variánsainak kidolgozását.

Ezeknek a nagyvolumenű és bonyolult feladatoknak a megoldása természetesen csak a tagországok információs szerveinek intenzív közreműködésével lehetséges. Ez oly módon realizálódik, hogy az egyes feladatokkal és feladatrészekkel kapcsolatos nemzeti javaslatokat, illetve adatokat dolgozza fel a Központ; a Központnak a feladatok megoldására ennek alapján - szükség esetén a Központon kívüli szakértők közreműködésével - kialakított javaslatait a Központ igazgatója mellett működő és a tagországok szakembereiből álló Tudományos Tanács tárgyalja meg és véleményezi, majd a Tagországok Meghatalmazott Képviselőinek Bizottsága - beható nemzeti elemzések alapján - tárgyalja meg és fogadja el a javaslatokat. Ez kétségtelenül jelentős munkát ró a tagországra, de ennek révén biztosítható az, hogy a Központ által mind az információs szolgáltatások, mind a nemzetközi tudományos és műszaki információs rendszer kialakítására vonatkozó javaslatok a kitűzött célokat hatékonyan szolgálják.

A Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ ereje - helyes működés esetén - éppen abban lesz, hogy a tagországok információs szakembereinek a tudását és alkotóképességét integrálja. Ahhoz tehát, hogy a Központ működésének előnyeit a tagországok mielőbb és minél nagyobb mértékben élvezhessék, a jelenlegi szakaszban a Központba történő intenzív szellemi beruházást kell biztosítani.

Hazánkban is meg vagyunk győződve arról, hogy a tudományos és műszaki információ terén is épp oly kevésbé lehet autarchiára törekedni, mint akár a tudományos kutatásban, akár a gazdasági tevékenységben. E téren is csak akkor elégíthetjük ki megfelelően szükségleteinket, ha egy nemzetközi méretekben szervezett információs tevékenység részesei leszünk.

Ezért arra törekszünk, hogy a hazai tudományos és műszaki információs rendszer fejlesztése során figyelembe vegyük ennek a nemzetközi együttműködésnek az igényeit és lehetőségeit, hogy az irányító szerveket és információs intézményeket ne csak esetenként tájékoztassuk, hanem megfelelő formában aktívan is bekapcsoljuk a nemzetközi információs rendszer kialakításába, működésébe és hasznélvezetébe.

A Központ tevékenysége tehát aktív és hatékony segítője lehet a tagországok tudományos és műszaki együttműködésének és ezen keresztül

a gazdasági együttműködés fejlesztésének is. Végeredményben minden közös tevékenység alapja csak az egymás és az egész világ eredményeinek megfelelő ismerete, az ehhez szükséges információk rendelkezésre állása lehet. Ebben domborodik ki az információ alapvető jelentősége. Csak az ilyen információk alapján alakulhatnak ki ugyanis hasonló gondolatok, megfelelő tervek. Így válhat a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ működésének fejlesztése is jelentős lépéssé a szocialista országok gazdasági integrációjának kialakítása útján.

oo^ooo